

בכל מערבין פרק שלישי עירובין

למ.

עין משפט
גזר מצוה

(א) [לעיל לת. ע"ש].
 (ב) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 (ג) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 (ד) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 (ה) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 (ו) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 (ז) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 (ח) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 (ט) [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].
 י"א [מכאן פה: ז' טו. ז' טו].

הגהות הב"ח

(א) במשנה ואומר אם עירובי כלי' וכן גמ':

מוסף רש"י

מערב אדם שני עירובין. דקטרי שני קדושות הן. אחד חול ואחד יום טוב ולא דעיין הי חול והי י"ט (ביצה ג.) מתנה אדם על הכלכלה. לזה מילתא נמי הי שני קדושות. היטה לו כלכלה של פירות טבל ולא עירובי שני מערב י"ט. וכן (ביצה לו.) אין מגביהין תרומות ומעשרות ציורי. מעשר ציורי בטבלי ואומר אם היום חול ולמחר קדש יהי חול תרומה ומעשרות על אלו. ואם היום קדש אין דברי טבל ונתן בין סמון. ולמחר חול ואומר קן אם היום חול ואמולו תרומה ומתמול וממנו נשך נתקן (ביצה ג.) שנהגין אותו היום קדש ולמחר קדש. וז"ל דתקן (ר' יוחנן בן זכאי) לקבל עדות החדש כל היום להיות מונין למעודות מן הראשון ואפילו צלו עדים לאחר המנחה. אבל מעשיות י"ט שני לא נעקרה תקנה הראשונה ממקומה (ביצה ה.).

לא יטייל אדם. בשבת או צי"ט סמוך לחשיכה עד פתח מדינה כדי להתקרב למרחק להיות מזומן ליכנס כשמתחך מיד. אלמלא אף על גב דהילוך גרידא עביד ולא אמר מידי אסור וגבי עירובי אי צדיצורא הוה אסור משום הכנה בשמיקותא נמי הוה אסור: מוכחא מילתא.

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיכנס למרחק מיד הדר ביה ולא היה שמע ליה ולא הדר ביה התם מוכחא מילתא הכא לאו מוכחא מילתא היא אי צורבא מרבנן הוא אמרי' שמעתא משכתיא ואי עם הארץ הוא אמרי' חמרא אירכס ליה גופא אמר רב יהודה * עירב ברגליו ביום ראשון מערב ברגליו בשני עירב בפת ביום ראשון מערב בפת ביום שני עירב ברגליו בראשון מערב בפת בשני שאין מערבין בתחלה בפת עירב בפת ביום ראשון מערב ביום שני אמר שמואל * ובאותה הפת אמר רב אשי דיקא נמי מתני' דקתני * כיצד הוא עושה מוליכו בראשון ומחשיך עליו וגומלו ובא לו בשני מחשיך עליו ואוכלו ובא לו ורבנן דילמא התם * עצה טובה קמ"ל: **מתני'** ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר * עירובי * בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובראשון כבני עירי * ולא הודו לו חכמים * ועוד אמר ר' יהודה מתנה אדם על הכלכלה ביו"ט ראשון ואוכלה בשני וכן ביצה שגוללה בראשון תאכל בשני * ולא הודו לו חכמים ר' דוסא בן הרכינס אומר העובר לפני התיבה ביו"ט של ר"ה אומר החליצנו ה' אלהינו את יום ראש החדש הזה אם היום אם למחר ולמחר הוא אומר אם היום אם אמש ולא הודו לו חכמים: **גמ'** מאן לא הודו לו אמר רב ר' יוסי היא דתניא * מודים חכמים לר"א בר"ה שהיה ירא שמה תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובשני כבני עירי ובראשון כבני עירי * יוסי אומר להן ר' יוסי אי אתם מודים * שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שגוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש ורבנן

וכן ביצה שגוללה ביום ראשון. פי' לא הודו לו שמתחיל אפילו בשני לקדושה אחת היא וצריכי צי"ה (דף ג.) דפרין למאן דגזר צי"ה משום משקין שזו קשה דר' יהודה דהכא ארצבי יהודה דפ' חצית (שבת קמג.) דתנן ר' יהודה אומר אם לאוכלין היוצא מהן מותר ומשני אמר ר' יוחנן מוחלטת השיטה לרין לומר היאילא דחצית מחליף דהך דהכא אם היה מחליף לא היה מרווח כלום דרבנן ממחירי טפי והא דלמחר רבי יוחנן צפ' חצית (דף קמג.) הלכה כר' יהודה היינו לפי מה שהיתה המשנה שניה דלמחר בהגזל ע"ש (ב"ק ד' טו.) ולמלא לפיכתי ומיתני הלכה כר"מ וצלאו הכי אין סברא להפוך כאן כל הצעות ואין להאריך *:

מודים חכמים דר' אליעזר. תימה דסברת חכמים הפוכה ממה דק"ל כרז דספיק לעיל כד' זקנים דשבת י"ט צ' קדושות הן וצ"י ימים טובים של ר"ה ק"ל נמי כוונתה דגוללה צוה אסורה צוה והיינו אפכא מסבדת חכמים: **אי אתם מודים * שאם באו עדים ב'.** (מ"ה) לר"ה דלמחר צפ"ק דצי"ה (דף ה.) מתקנת רבי יוחנן זין זכאי שהתקין שיהו מקבלין עדות החדש כל היום כולו צי"ה שרי וכי לא נתקלו ר' יוסי ור' יהודה אלא בזמן שזהמ"ק קיים ולא לדורות וי"ל דנפקא מינה אף על גב דפליגי צ"י בזמן שזהמ"ק קיים דלשטמטע לישנא דקמי שפיקא ירא שמה תתעבר מ"מ נפקא מינה פלוגתייהו גבי לאחר חורבן לצני צבל דהא דקאמר רבה מתקנת ריב"ז צי"ה שריא היינו דוקא לצני אי"י כדקמי התם צדייא הא לן והא להו לפי שיש להם היכירא שזמנתה להן המנהגה אחר חורבן שני מקבלים עדות כל היום אבל לפני צבל שאל נשתנה להם המנהג דלעולם עושין צ' ימים צי"ה אסורה דכמו שזמנן שזהמ"ק קיים היה נחשב להם צ' ימים קדושה אחת הוא הדין לאחר חורבן דאין ניכר להם שום שינוי בין קודם חורבן בין לאחר חורבן והא דקאמר לקמן וכן היה רבי יוסי אומר שר"ה ימים טובים של גליות וי"ט אומר שר"ה דה"ק וכן היה רבי יוסי אומר ששני ימים טובים של ר"ה צגולה לאו היינו אליבא דרבה דלדידיה עיקר פלוגתייהו בהכי אלא רבא לטעמיה דלמחר פ"ק דצי"ה (דף ה.) אף מתקנת ריב"ז ואילן צי"ה אסורה דמי לא מודה ריב"ז ששם

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות צי"ט כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שש"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שש"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו וז"ל

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות צי"ט כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שש"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שש"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו וז"ל

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות צי"ט כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שש"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שש"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו וז"ל

צה א ב מ"י פ"ח מהל' עירובין הלכה ט טו"ע פ"ח מ"י מ"ח ספיק *:

צו ג מ"י ט"ז הלכה ה טו"ע ט"ז פ"א:

ד [מ"י פ"ח מהל' י"ט הל' ד טו"ע פ"ח מ"י מ"ח ספיק ה יסמון מ"ר ספיק א *]:

רבינו חננאל

לא יטייל אדם על פתח מדינה כדי שיתחשך ויכנס מרחקין מיד הדר ביה. ורחוקין לא לעולם הוה שמיעא ליה הא מתניתא (הוה) [ולא] הדר ביה. דאמר התם מוכחא מילתא דאדעתא דהכי מטיל לפרוך אסור. אבל הכא לא מוכחא מילתא, (דצורבא) [דאי צורבא] מרבנן הוה האי דאדיל ויתב התם מאן דהוי ליה א' שפעתא משכתיא, ואתא הכא לעיניו בה. אי עם הארץ [היא] ואתא אירכס ליה. ואתא הכא לאדורה. גופא אמר רב יהוד' עירב ברגליו בראשון מערב ברגליו בשני. עירב בפת בראשון מערב בפת בשני. עירב ברגליו [בפת] בראשון מערב בפת בשני. עירב ברגליו [בפת] בראשון מערב בפת בשני. לפי שאין מערבין בתחילה בפת ביום השינה עירב בפת בראשון מערב בפת בשני. אמר שמואל ובראותה הפת. אמר רב אשי מתני' נמי דיקא שאין מערבין בשני אלא בפת בראשון כו'. מתני' ר' יהודה אומר ראש השנה שהיה ירא שמה תתעבר שני עירובין ואומר עירובי בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובראשון כבני עירי * ולא הודו לו חכמים: **גמ'** מאן לא הודו לו אמר רב ר' יוסי היא דתניא * מודים חכמים לר"א בר"ה שהיה ירא שמה תתעבר מערב אדם שני עירובין ואומר עירובי בראשון למזרח ובשני למערב בראשון למערב ובשני למזרח עירובי ובשני כבני עירי * יוסי אומר להן ר' יוסי אי אתם מודים * שאם באו עדים מן המנחה ולמעלה שגוהגין אותו היום קדש ולמחר קדש. וז"ל דתקן (ר' יוחנן בן זכאי) לקבל עדות החדש כל היום להיות מונין למעודות מן הראשון ואפילו צלו עדים לאחר המנחה. אבל מעשיות י"ט שני לא נעקרה תקנה הראשונה ממקומה (ביצה ה.).

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות צי"ט כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שש"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שש"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו וז"ל

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות צי"ט כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שש"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שש"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו וז"ל

באו עדים מן המנחה ולמעלה פירוש סמוך לחשיכה כל כך שאין שעות צי"ט כדי לקבל עדות שנהגין היום קדש ולמחר קדש שש"פ שידעין שלא יקדשוהו היום אלמלא קדושה אחת היא שש"פ שצטלה תקנתא ראשונה אחר חורבן שהיו מקבלין עדות החדש כל היום מסתמא לא בטלה לגמרי דבסמך לחשיכה אין פלא לקבל עדות וסוגין אותו היום קדש כו' ורש"י ורבינו חננאל פירשו שם כל אחד ואחד לפי שיטת גירסתו וז"ל